

наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання; відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

У статті 72 Закону «Про освіту» зазначається також, що «види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів».

Для американських або європейських університетів це не є новиною. Там давно вже майже ніхто не ризикує списувати або підтасовувати матеріали досліджень, оскільки може залишитися без стипендії або навіть без диплома. У нас же ще з радянських часів на цю проблему належної уваги не звертали, а протягом останніх двох десятиліть вона набула катастрофічних масштабів.

І. Б. Радченко

АКАДЕМІЧНА ДОБРОПОРЯДНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ

Першочерговим значенням сучасного реформування освіти є гарантування якості освіти, формування довіри суспільства до системи та закладів освіти, постійне та послідовне підвищення якості освіти. Академічна доброчесність є відносно новим поняттям для нормативно-правової бази. Слід зазначити, що Законом України від 05.09.2017 року «Про освіту» вперше було закріплено на законодавчому рівні поняття «академічна доброчесність».

Усе частіше в освітянській спільноті доводиться чути термін «academic integrity» або ж «академічна доброчесність». Слово «integrity»

походить від пізньолатинських слів «integer» (ціле число), «integrare» (складати ціле), «integritas» (цілісність) – переважна більшість слів з цим коренем стосується математики, і лише термін «integrity» має виключення, оскільки на перше місце з трьох тлумачень поставлено «моральну чистоту», «порядність», а потім «цілісність, завершеність». Таким чином, «академічна добропорядність» пов'язана з «навчальною та науковою порядністю». В перекладі іменник integrity означає «довершеність, повнота, цілісність». У поєднанні з прикметником academic отримуємо ознаку належності до школи чи університету, процесів навчання та мислення. Академічна доброчесність – це відданість академічної спільноти шістьом фундаментальним цінностям: чесності, довірі, справедливості, повазі, відповідальності й мужності.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; формою академічного плагіату є самоплагіат, що полягає у відтворенні без посилання на джерело інформації власних, раніше опублікованих, текстів;

- фабрикація – фальсифікація результатів досліджень, посилянь або будь-яких інших даних, що стосуються освітнього процесу;

- обман – надання свідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

- списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Таким чином, варто відмітити наявність необхідного нормативного підґрунтя щодо визначення на легальному рівні поняття академічної доброчесності та загальних засад її застосування.

О. М. Харламова

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Зміна освіти відповідно до сучасних запитів суспільства повинна супроводжуватися зміною стратегії навчання, і, відповідно, способів